

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea De Vest din Timișoara
1.2. Facultatea	Facultatea de Arte și Design / Arte vizuale
1.3. Departamentul	Arte vizuale
1.4. Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / calificarea*	Arta eclezială și restaurare Restaurator - consultant artă eclezială; Conservator/ restaurator componente artistice din lemn la monumente istorice – 262110; Conservator opere de artă și monumente istorice – 262102; Conservator arhivă - 262105; Restaurator bunuri culturale – 262107; Restaurator opere de artă și monumente istorice - 262104; Conservator/restaurator pictură pe lemn – 262109; Referent de specialitate așezământ cultural - 262207; Arhivist-262101; Documentarist - 26220

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Paleografie româno-chirilică I						
2.2. Titularul activităților de curs	Conf. dr. Remus Mihai FERARU						
2.3. Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Remus Mihai FERARU						
2.4. Anul de studii	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp*					ore
Studiu după suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Examinări					10
Tutoriat					10
Alte activități ...					2
3.7. Total ore studiu individual	72				
3.8. Total ore pe semestru	100				
3.9. Număr de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde e cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde e cazul)

5.1. de desfășurarea a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Mijloace de prezentare multimedia (laptop, videoproiector) • Nu vor fi tolerate convorbirile telefonice în timpul cursului, nici părăsirea de către studenți a sesiunii/sălii de curs în vederea preluării apelurilor telefonice personale; • Nu va fi tolerată întârzierea studenților la curs și seminar/laborator.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Mijloace de prezentare multimedia (laptop, videoproiector). • Termenul predării lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se vor accepta cererile de amânare a seminarului decât pe motive întemeiate.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • CP.1 Cunoașterea și utilizarea noțiunilor și conceptelor specifice paleografiei româno-chirilice. • CP.2 Însușirea metodologia cercetării documentelor din epoca premodernă și modernă scrise în limba română.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT.1 – Raportarea diverselor texte de paleografie la diversele lor contexte istorice. • CT.1 – Aplicarea rezultatelor studiului și cercetării în domenii de activitate diverse; • CT.2 – dezvoltarea abilităților de colaborare și lucru în echipe de cercetare multidisciplinare (intra și extra teologic). • CT.3 – Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Însușirea metodelor de cercetare istorică bazate pe studierea surselor istorice primare.
7.2. Obiectivele specifice	<p>Obiective de cunoaștere (O.c.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.c.1.1. să descifreze documentele redactate în limba română cu ajutorul alfabetului chirilic; • O.c.1.2. să transcrie documentele redactate în limba română cu ajutorul alfabetului chirilic; • O.c.1.3. să cunoască particularitățile scrierii cu caractere chirilice în diferitele provincii românești. <p>➤ Obiective de abilitare (O.ab.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.ab.1.1. să stabilească specificul tematic al textului paleografic studiat.

	<ul style="list-style-type: none"> • O.ab.1.2. să stabilească instituția emitentă a documentului și zona de proveniență a acestuia pe baza particularităților scrierii și a formularului documentului • O.ab.1.3. să efectueze o critică externă și internă a documentelor, utilizând metodele specifice cercetării istorice. <p>Obiective atitudinale (O.at.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.at.1.1. să încurajeze tinerii absolvenți să se orienteze spre domeniul valorificării patrimoniului arhivistic național.
--	--

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în studiul paleografiei chirilice 1.1. Obiectivul cursului 1.2. Istoricul cercetărilor în paleografia româno-chirilică. 1.3. Prezentarea bibliografiei și a instrumentelor de lucru. (O.c. 1.1; O.c. 1.2.; O.c. 1.3) (2 ore)	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Gafton, Alexandru, „Introducere în paleografia româno-chirilică. Manual universitar”, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2001. 2. Gheție Ion, Mareș, Alexandru, <i>Originile scrisului în limba română</i> , București, 1985. 3. Vîrtosu, Emil, <i>Paleografia româno-chirilică</i> , Ed. Științifică, București, 1968.
2. Alfabetele slave vechi 2.1. Alfabetele glagolitic și chirilic. Originea alfabetului chirilic. 2.2. Prezentarea alfabetului chirilic : literele, denumirile literelor și transcrierea în alfabet latin ; observații privind pronunțarea literelor chirilice. (O.c. 1.1; O.c. 1.2.; O.c. 1.3) (6 ore)	- expunerea - prelegerea - problematizarea - conversația	- Referințe: 1. Gafton, Alexandru, „Introducere în paleografia româno-chirilică. Manual universitar”, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2001. 2. Vîrtosu, Emil, <i>Paleografia româno-chirilică</i> , Ed. Științifică, București, 1968. 3. Mitric, Olimpia, <i>Curs și album de paleografie chirilică românească</i> , Suceava, 1998.
3. Răspândirea și evoluția scrierii chirilice în Țările Române. (O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.3.) (2 ore)	- expunerea - prelegerea - problematizarea - conversația	- Referințe: 1. Gafton, Alexandru, „Introducere în paleografia româno-chirilică. Manual universitar”, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2001. 2. Vîrtosu, Emil, <i>Paleografia româno-chirilică</i> , Ed. Științifică, București, 1968. 3. Mitric, Olimpia, <i>Curs și album de paleografie chirilică românească</i> , Suceava, 1998.
4. Semnele diacritice și semnele de punctuație și ortografie (O.c. 1.1; O.c. 1.2.;	- expunerea - prelegerea - problematizarea - conversația	- Referințe: 1. Gafton, Alexandru, „Introducere în paleografia româno-chirilică. Manual

O.c. 1.3; (O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.3.) (2 ore).		<p>universitar", Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2001.</p> <p>2. Vîrtosu, Emil, <i>Paleografia româno-chirilică</i>, Ed. Științifică, București, 1968.</p> <p>3. Edroiu, Nicolae, <i>Scrierea chirilică românească</i>, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2013.</p>
<p>5. Prescurtările</p> <p>5.1. Prescurtarea prin siglă;</p> <p>5.2. Prescurtarea prin suspensie sau trunchiere;</p> <p>5.3. Prescurtarea prin contracție;</p> <p>5.4. Prescurtarea prin suprascriere;</p> <p>5.5. Prescurtarea prin îmbinare;</p> <p>5.6. Semne convenționale alfabetică. (O.c. 1.1; O.c. 1.2.; O.c. 1.3; (O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.3.) (2 ore)</p>	<p>- expunerea</p> <p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Referințe:</p> <p>1. Gafton, Alexandru, „<i>Introducere în paleografia româno-chirilică. Manual universitar</i>”, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2001.</p> <p>2. Edroiu, Nicolae, <i>Scrierea chirilică românească</i>, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2013.</p> <p>3. Bianu, Ioan, Cartojan, Nicolae, <i>Album de Paleografie românească (scrierea chirilică)</i>, București, 1940.</p>
<p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bianu, Ioan, Cartojan, Nicolae, <i>Album de Paleografie românească (scrierea chirilică)</i>, București, 1940. • Bogdan Damian, <i>Compendiu al paleografiei româno-slave</i>, vol. I-II, București, 1969. • Boroianu, C., <i>Texte vechi românești. Album de paleografie româno-chirilică</i>, București, 1972. • Edroiu, Nicolae, <i>Album de texte româno-chirilice</i>, Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, 1995, 30 p. + XX planșe. • Edroiu, Nicolae, <i>Scrierea chirilică românească</i>, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2013. • Gafton, Alexandru, „<i>Introducere în paleografia româno-chirilică. Manual universitar</i>”, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2001. • Gherman, Alin-Mihai, <i>Scrierea chirilică românească</i>, Alba Iulia, 2006. • Gheție Ion, Mareș, Alexandru, <i>Originile scrisului în limba română</i>, București, 1985. • Mitric, Olimpia, <i>Curs și album de paleografie chirilică românească</i>, Suceava, 1998. • Vasilescu, V., Boiangiu, A., <i>Scrierea chirilică românească</i>, București, 1982. • Vasilescu, Veronica, Boiangiu, Aneta, <i>Scrierea chirilică românească. Album de paleografie</i>, București, 1982. • Vîrtosu, Emil, <i>Paleografia româno-chirilică</i>, Ed. Științifică, București, 1968. 		
8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
<p>1. Evangheliar românesc tipărit de diaconul Coresi. <i>Epilogul</i> - 1560-1561, Brașov.</p> <p>1.1. Exerciții de citire.</p> <p>1.2. Descifrarea, transcrierea și comentariul textului.</p> <p>1.3. Analiza abrevierilor și a semnelor de punctuație și ortografie. (2 ore) (O.c. 1.1; O.c. 1.2.; O.c. 1.3; (O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.3.)</p>	<p>- Explicația</p> <p>- Analiza documentelor</p> <p>- Conversația</p>	<p>- Referințe:</p> <p>1. Bianu, Ioan, Cartojan, Nicolae, <i>Album de Paleografie românească (scrierea chirilică)</i>, București, 1940, (PLANȘA I)</p>

<p>2. Carte românească de învățătură tipărită la Iași. Începutul cuvântului către cetitoriu al Mitropolitului Varlaam – 1643.</p> <p>2.1. Exerciții de citire.</p> <p>2.2. Descifrarea, transcrierea și comentariul textului.</p> <p>2.3. Analiza abrevierilor și a semnelor de punctuație și ortografie. (2 ore) (O.c. 1.1; O.c. 1.2.; O.c. 1.3; (O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.3.)</p>	<p>- Explicația</p> <p>- Analiza documentelor</p> <p>- Conversația</p>	<p>- Referințe:</p> <p>1. Bianu, Ioan, Cartoian, Nicolae, <i>Album de Paleografie românească (scrierea chirilică)</i>, București, 1940, (PLANȘA III)</p>
<p>3. Viața și petrecerea Sfinților tipărită la Iași. Începutul predosloviei Mitropolitului Dosofteiu – 1682-1686.</p> <p>3.1. Exerciții de citire.</p> <p>3.2. Descifrarea, transcrierea și comentariul textului.</p> <p>3.3. Analiza abrevierilor și a semnelor de punctuație și ortografie. (O.c. 1.1; O.c. 1.2.; O.c. 1.3; (O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.3.) (2 ore)</p>		<p>- Referințe:</p> <p>1. Bianu, Ioan, Cartoian, Nicolae, <i>Album de Paleografie românească (scrierea chirilică)</i>, București, 1940, (PLANȘA IV)</p>
<p>4. Biblia lui Șerban Cantacuzino tipărită la București (1688).</p> <p>4.1. Exerciții de citire.</p> <p>4.2. Descifrarea, transcrierea și comentariul textului.</p> <p>4.3. Analiza abrevierilor și a semnelor de punctuație și ortografie. (O.c. 1.1; O.c. 1.2.; O.c. 1.3; (O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.3.) (6 ore)</p>	<p>- Explicația</p> <p>- Analiza documentelor</p> <p>- Conversația</p>	<p>- Referințe:</p> <p>1. <i>Biblia adică Dumnezeiasca Scriptură</i>, ediție jubiliară în facsimil și transcriere, retipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMBOR, București, 2018.</p>
<p>5. Pomelnicul Mitropoliei din Târgoviște (Țara Românească) – 1697.</p> <p>5.1. Exerciții de citire.</p> <p>5.2. Descifrarea, transcrierea și comentariul textului.</p> <p>5.3. Analiza abrevierilor și a semnelor de punctuație și ortografie. (O.c. 1.1; O.c. 1.2.; O.c. 1.3; (O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.3.) (2 ore)</p>	<p>- Explicația</p> <p>- Analiza documentelor</p> <p>- Conversația</p>	<p>- Referințe:</p> <p>1. Bianu, Ioan, Cartoian, Nicolae, <i>Album de Paleografie românească (scrierea chirilică)</i>, București, 1926. (PLANȘA XIV-XV).</p>
Bibliografie		

- Bianu, Ioan, Cartojan, Nicolae, *Album de Paleografie românească (scrierea chirilică)*, București, 1926.
- Bianu, Ioan, Cartojan, Nicolae, *Album de Paleografie românească (scrierea chirilică)*, București, 1940.
- *Biblia adică Dumnezeuiasca Scriptură*, ediție jubiliară în facsimil și transcriere, retipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMBOR, București, 2018.
- Boroianu, C., *Texte vechi românești. Album de paleografie româno-chirilică*, București, 1972.
- Edroiu, Nicolae, *Album de texte româno-chirilice*, Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, 1995, 30 p. + XX planșe.
- Edroiu, Nicolae, *Scrierea chirilică românească*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2013, 307 p.
- Gafton, Alexandru, „Introducere în paleografia româno-chirilică. Manual universitar”, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2001.
- Gherman, Alin-Mihai, *Scrierea chirilică românească*, Alba Iulia, 2006.
- Gheție Ion, Mareș, Alexandru, *Originile scrisului în limba română*, București, 1985.
- Mitric, Olimpia, *Curs și album de paleografie chirilică românească*, Suceava, 1998.
- Vasilescu, V., Boiangiu, A., *Scrierea chirilică românească*, București, 1982.
- Vasilescu, Veronica, Boiangiu, Aneta, *Scrierea chirilică românească. Album de paleografie*, București, 1982.
- Vîrtosu, Emil, *Paleografia româno-chirilică*, Ed. Științifică, București, 1968.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

În vederea schițării conținuturilor, alegerii metodelor de predare/învățare titularii disciplinei au organizat o întâlnire cu: reprezentanții ai Mitropoliei Banatului și ai Inspectoratului Școlar Județean Timiș, precum și cu alte cadre didactice din domeniu, titulare în alte instituții de învățământ superior. Întâlnirea a vizat identificarea nevoilor și așteptărilor angajatorilor din domeniu și coordonarea cu alte programe similare din cadrul altor instituții de învățământ superior. Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, și structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare*

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Cunoașterea aspectelor teoretice privind vechiul scris românesc (originea, răspândirea și evoluția; alfabetul chirilic românesc)	Examen scris	20%
	Descifrarea și transcrierea textelor vechi	Examen scris	

	scrise cu alfabet chirilic		60 %
10.5. Seminar/laborator	Abordarea activ-participativă a orelor de seminar	Monitorizare directă: Prezența și activitatea fiecărui student va fi monitorizată de titularul de curs/seminar. Pentru prezența minimă prevăzută de regulament și activitate adecvată se vor acorda 2 puncte.	20%
10.6. Standard minim de performanță:			
<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și caracterizarea alfabetului chirilic românesc: denumirea literelor și corespondența lor în alfabetul latin. • Nu există condiții speciale pentru prezentarea la sesiunea de restanță sau la mărirea de notă. 			

Data completării

10.01.2021

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Semnătura directorului de departament

Data avizării în catedră/departament